

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister VWS

Deadline:

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Publieke Gezondheid
Crisisbeheersing en
Infectieziekten

Ontworpen door
5.1.2e

Medewerker

T 5.1.2e

M 5.1.2e

@minvws.nl

nota

(ter beslissing)

Quarantaineverplichting reizigers uit
hoogrisicogebieden

Paraaf directeur

Paraaf DGV

Datum

21 augustus 2020

Kenmerk

Zaaknummer

1 Aanleiding voor deze nota

- U heeft gevraagd om een wettelijke uitwerking van een quarantaineverplichting voor reizigers uit hoogrisicogebieden naar Nederland.
- Naar aanleiding van een informele consultatie van een conceptvoorstel daartoe wordt u gevraagd of u de huidige variant wilt doorzetten.
- De volgende opties worden u voorgelegd:
 - Huidige variant doorzetten en in MR brengen. Inmiddels is duidelijk dat dit gegeven de principiële kritiek vanuit GGD en departementen (politiek en juridisch) als erg kwetsbaar mag worden gezien;
 - Als alternatief medewerking aan BCO te verplichten en na te gaan of tevens een testverplichting voor reizigers uit hoog risicolanden kan worden opgelegd, dan wel
 - De huidige variant beter onderbouwen als de medische noodzaak alsnog wel wordt onderschreven en het voorstel uitbreiden met verplichting om elektronische reizigersgegevens centraal te registreren, met het oog op gelijk speelveld en uitvoerbaarheid.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

U wordt geadviseerd om:

- op dit moment af te zien van de verdere voorbereiding van een categorische quarantaineverplichting voor reizigers uit hoogrisicogebieden.
- nu in te zetten op het wettelijke afdwingen van de naleving van bron- en contactonderzoek bij met het virus besmette personen;
- tevens erop inzetten dat besmette personen o.g.v. de huidige Wpg daadwerkelijk in quarantaine gaan, zo nodig met een dwangmaatregel;
- als alternatief op de huidige variant van een quarantaineverplichting de mogelijkheid te verkennen om reizigers uit hoogrisicogebieden te

verplichten een negatieve uitslag van een recent uitgevoerde coronatest te overhandigen, zo nodig te combineren met een registratieplicht (zoals in o.a. het VK, Oostenrijk en Duitsland); dit is haalbaar als de innovatieve testmethoden operationeel zijn;

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Publieke Gezondheid
Crisisbeheersing en
Infectieziekten

- mocht u toch door willen met het huidige wetsvoorstel, dan ligt er een voorstel met toelichting klaar om volgende week in de ACC, MCC en MR te doen behandelen.

Kenmerk

3 Samenvatting en conclusies

- De GGD/GHOR-NL acht aan een gedwongen maatregel bij dit virus *niet* noodzakelijk en evenredig. Zonder een medische onderbouwing is de voorgestelde, zeer ingrijpende quarantaineverplichting niet te rechtvaardigen. Nauwe contacten in Nederland vinden zij riskanter dan deze reizigers. Essentieel onderdeel uit de wet is dat een GGD-arts vanuit medische noodzaak adviseert aan de veiligheidsregio om de gedwongen quarantaine op te leggen. HetOM en de rechter zullen bij het ontbreken van zo'n advies of bij een negatief advies de quarantainemaatregel naar verwachting niet goedkeuren.
- Essentieel voor de uitvoering is dat de GGD de personen die het betreft in beeld krijgt. In de huidige variant wordt vanwege de tijdsdruk gewerkt met formulieren (*passenger locator forms*) die vervoerders uitdelen en de reizigers vervolgens met pen invullen. Ervaring leert dat deze vaak incompleet en onleesbaar worden ingevuld. Voor een goede uitvoering is aanpassing van het conceptvoorstel benodigd. Een bepaling tot elektronische registratie (bv. verstrekking van contactgegevens van reizigers door reisorganisaties en accommodaties), moet langs de Autoriteit persoonsgegevens.

4 Draagvlak politiek

- Uit het coronadebat van 12 augustus jl. blijkt dat er in de Tweede Kamer weinig draagvlak is voor een quarantaineverplichting.
- Zonder expliciete steun vanuit de GGD, het RIVM of het OMT wordt de politieke haalbaarheid van het voorstel zeer laag ingeschat.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

- In de huidige opzet is medewerking van de reiziger noodzakelijk; het juist en leesbaar invullen van de formulieren.
- De verplichte quarantaine en de sanctie bij niet-naleving daarvan (maximale gevangenisstraf van 4 jaar of een maximale geldboete van € 87.000,-) wordt als een bijzonder ingrijpende maatregelen gezien.
- De dreiging hiervan werkt door in de acceptatie van andere coronamaatregelen. Zo schijnen burgers dan minder bereid te zijn de CoronaMelder te gebruiken.
- De huidige wettelijke mogelijkheid voor een quarantaineplicht in bijzondere omstandigheden (artikel 35) is nog niet toegepast. Het beeld ontstaat dat voor potentieel besmette personen een stringenter regime geldt dan voor besmette personen (hetgeen dan niet onjuist is). Er wordt nu niet opgetreden bij mensen die daadwerkelijk besmet zijn. Een café kan wel worden gesloten als daar een besmetting heeft plaatsgevonden, maar iemand die besmet is en dat weet en toch dat café is ingegaan wordt niet aangepakt!

- Met GGD/GHOR-NL is n.a.v. de informele negatieve reactie donderdag 20 augustus gesproken. Dit heeft vooralsnog niet geleid tot bijstelling van hun positie. Aanstaande dinsdag volgt een volggesprek met GGD/GHOR-NL.

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Publieke Gezondheid
Crisisbeheersing en
Infectieziekten

6 Financiële en personele gevolgen
(verplicht veld)

Kenmerk

7 Juridische aspecten haalbaarheid

- Zonder op zijn minst een medisch onderbouwing van de noodzaak en evenredigheid van de inperking van mensenrechten (bewegingsvrijheid) wordt het voorstel niet haalbaar geacht. De Raad van State zal zeer waarschijnlijk negatief adviseren.
- Dit werkt ook door in de uitvoering van de wet. Bij het opleggen van de maatregel zijn betrokken: de voorzitter van de veiligheidsregio, de officier van justitie en de rechter. Allen zullen sterk, zo niet uitsluitend, leunen op het advies van de GGD (dat verplicht is).

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

- BZK en JenV zijn uiterst kritisch op het voorstel. Zonder op zijn minst een medische onderbouwing achten zij het voorstel in strijd met de mensenrechten.
- Hierbij speelt mee dat de handhaving zich zal richten op (lucht)havens. Reizigers die via de autoweg Nederland binnenkomen worden niet gecontroleerd. Deze ongelijkheid interpreteren zij naar willekeur.

9 Gevolgen administratieve lasten

- Het uitdelen en verzamelen van formulieren resulteert in administratieve lasten voor vervoeder bij (lucht)havens.

10 Toezeggingen

U heeft in de Tweede Kamer vorige week toegezegd optreden jegens besmette personen die niet thuis blijven te bevorderen, zo nodig met een gedwongen maatregel.

11 Fraudetoets

-